

Westerkerkgemeente Amsterdam

Beleidsplan 2017 - 2021

Amsterdam, januari 2017

Inhoud

1. Een nieuw beleidsplan - missie	3
2. Samenvatting	4
3. De Westerkerk	5
4. Eredienst	7
5. Pastoraat	9
6. Catechese en vorming	11
7. Jeugdwerk	13
8. Diaconaat	17
9. Beheer en financiën	19
10. Zichtbaarheid van de kerk	22
11. Vrijwilligers	23
Bijlage 1 - organisatie Westerkerk	25
Bijlage 2 - 'zo zijn onze manieren'	28
Bijlage 3 – communicatie	30
Bijlage 4 - samenstelling kerkenraad	31

Afbeelding voorzijde:

Kopergravure uit 'Beschryvinge van Amsterdam' door Casparus Commelin (1726)

1. Een nieuw beleidsplan

Elke vijf jaar stelt de kerkenraad van de Westerkerk een nieuw beleidsplan vast.

Voor u ligt het Beleidsplan 2017-2021, dat voortbouwt op het vorige beleidsplan, maar nieuwe accenten heeft. In het beleidsplan beschrijven we de veelkleurige identiteit van de Westerkerkgemeente: wat voor een gemeente de Westerkerkgemeente is en hoe we in de (Amsterdamse) samenleving staan.

Maar zoals de naam al zegt, schetst het plan ook een perspectief hoe de kerkenraad de toekomst voor de gemeente ziet en welk beleid we willen voeren om daar te komen waar we over vijf jaar willen zijn.

Belangrijke kaders voor het beleid van de kerkenraad zijn het visierapport van de Protestantse Kerk in Nederland ('*Kerk 2025: Waar een Woord is, is een weg*') en het initiatief van de Protestantse Kerk Amsterdam om onder de naam *Koers* als wijkkerken in Amsterdam zich te bezinnen op de toekomst. Zo bezint de Westerkerk zich vol vertrouwen op haar toekomst met als thema: '*Geloven in het hart van Amsterdam*'. De kerkenraad nodigt een ieder die zich als lid van de Westerkerkgemeente beschouwt, van harte uit van dit beleidsplan kennis te nemen en zijn of haar bijdrage te leveren in de uitvoering daarvan. We spreken daarbij de wens uit dat dit de betrokkenheid bij de gemeente en de onderlinge verbondenheid zal versterken.

Dit Beleidsplan en de *bijlagen* zijn (ook) op de website van de Westerkerk te vinden.

Missie en visie van de Westerkerk

Geloven in het hart van Amsterdam

De Westerkerkgemeente komt samen rondom het scheppende en bevrijdende Woord van de Eeuwige, die zij als haar Heer herkent in Jezus Christus. Zij wil zich door zijn Geest laten inspireren. De Westerkerkgemeente weet zich bezield door de Bijbel en wil ook, bewust als zij zich is van haar apostolaire opdracht, anderen daarmee in contact brengen. Zij voelt zich verbonden met de protestantse traditie en wil wat waardevol is in die traditie op een aansprekende manier verbinden met het dagelijkse leven van mensen. De Westerkerk is een open en gastvrije gemeente, waartoe een ieder die dit wenst kan behoren.

2. De beleidsvoornemens in vogelvlucht

- Ook in de komende beleidsperiode zullen de wekelijkse kerkdiensten het kloppende hart van de Westerkerk zijn. Zorgvuldige Woordbediening en passende muzikale aankleding zijn daarbij kenmerkend. Het enigszins afnemende aantal kerkgangers zal de komende jaren de nodige aandacht van de kerkenraad krijgen;
- In lijn met de initiatieven van PKN (*'Kerk 2025: Waar een Woord is, is een weg'*) en PKA (*'Koers'*) bezint de Westerkerk zich vol vertrouwen op haar toekomst met als thema: 'Geloven in het hart van Amsterdam';
- Een zorgvuldig pastoraat richt zich op allen in en rond de gemeente die aangeven daar gebruik van te willen maken. De kerkenraad, maar ook de gemeente zelf, streven ernaar tijdig pastorale noden te signaleren;
- Van zowel de predikant als van de cantor-organist zal in deze beleidsperiode afscheid worden genomen. Een goede invulling van deze posities zal de nodige aandacht van kerkenraad en gemeente vragen;
- Jeugd in de verschillende leeftijdsgroepen krijgen alle aandacht, zowel in de kerkdienst als daarbuiten. De Westerkerk wil een aansprekende kerk zijn voor 4 jonge mensen;
- De diaconie zorgt voor een open blik voor de noden dichtbij en veraf, waar mogelijk in samenwerking met andere centrumkerken;
- De Westerkerk en haar gemeente willen een gastvrije plek zijn waar rust en bezinning mogelijk zijn. Vrijwilligers zijn hiervoor essentieel en verdienen alle aandacht;
- Gezonde financiën zijn een voorwaarde voor het voortbestaan van een zelfstandige gemeente in de Westerkerk. Gestreefd wordt naar een vergroting van inkomsten uit collectes, Kerkbalans en de exploitatie van het kerkgebouw bij een zorgvuldige beheersing van de uitgaven;
- Nu de restauratie van de buitenkant van het kerkgebouw is voltooid, zal in de komende periode gewerkt worden aan een voltooiing van het groot onderhoud van het gebouw. Deze richt zich in eerste instantie op de binnenkant van het kerkgebouw en vervolgens op een grondige aanpak van de overige ruimten.

3. De Westerkerk

Aan de voet van de Westertoren staat de Westerkerk. Twee met elkaar verbonden bouwwerken op de Westermarkt. De 85 meter hoge toren is één van Amsterdams meest bekende symbolen. Meer dan enig andere hoofdstedelijke toren is hij voor generaties achtereen van bijzondere gevoelswaarde geweest en is hij bezongen in menige smartlap. De Westerkerk is gelegen in het westelijk deel van de Amsterdamse binnenstad, op de grens van grachtengordel en Jordaan. Deze geografische ligging bepaalt voor een deel ook al eeuwen haar inhoudelijke karakter. Aan de ene kant de rijke en machtige kooplieden uit de Gouden Eeuw, aan de andere kant de Jordaan, in vroegere tijden een volksbuurt. Het kerkgebouw is eigendom van de Protestantse Kerk Amsterdam en de toren van de burgerlijke gemeente Amsterdam. Beiden hebben sinds mensenheugenis een bijzondere plaats in het Mokumse leven van alle dag ingenomen.

De Westerkerk werd door Hendrick de Keyser ontworpen en op Pinksterdag 1631 in gebruik genomen. De kerk is opgezet in de vorm van een dubbel kruis en is gebouwd in de Hollandse renaissancestijl, hoewel veel hoge en spitse elementen binnen en buiten de kerk sterk aan de gotiek doen denken. De kerk staat naar het oosten gericht (georiënteerd), de toren staat tegen de westgevel, midden voor de kerk. Ook wat bouwstijl betreft bevindt de kerk zich dus op twee grenzen, die van de protestantse doelstelling en dicht bij een katholiek verleden.

Het hoofdorgel is ook een historisch monument. In 1680 stonden de burgemeesters van Amsterdam het orgelspel tijdens de dienst toe. Twee jaar later kregen Roelof Barentszn Duyschot en zijn zoon Johannes de opdracht een orgel voor de Westerkerk te bouwen. Het prachtige orgel, waarvan de luiken zijn geschilderd door Gerard de Laresse, werd met kerst 1686 in gebruik genomen. Drie en een halve eeuw later functioneert het orgel nog wekelijks in de liturgie en in de concerten.

Muzikaal-liturgisch vervullen de maandelijkse cantatediensten een belangrijke rol. Ze trekken bovendien ook mensen die de reguliere diensten niet zo vaak bezoeken maar zich wel welkom voelen.

De kerk straalt architectonisch en binnen qua sfeer een openheid uit die nog steeds de theologische lijn kenmerkt die de gemeente van de Westerkerk volgt. De kerk staat op elke zondagmorgen van het jaar open voor elke bezoeker, voor rijk en arm, voor links en rechts, voor bekenden en onbekenden, voor belangstellenden van binnen en buiten de grenzen van de wijkgemeente.

De kerk is gedurende de week als regel overdag vrij toegankelijk voor iedere passant uit binnen- en buitenland voor een moment van stilte en bezinning. Deze openstelling wordt mogelijk gemaakt door een grote groep vrijwilligers uit en van buiten de Westerkerkgemeente.

Leden en bezoekers

Anno 2016 kent de Westerkerk 1373 leden, waarvan 444 belijdende leden en 907 doopleden. De grootste categorie vormen de leden tussen de 30 en 39 jaar. Het gemiddelde aantal kerkgangers dat de eredienst op de zondagen bijwoont, ligt rond de 250. Een enkele keer, bijvoorbeeld tijdens de kerstnacht, is de kerk vol (1400 mensen). Het informatieblad *Tref*. wordt aan ca. 500 e-mail adressen en ca. 250 postadressen toegestuurd. De website van de Westerkerk trekt maandelijks veel bezoekers. Het aantal toeristen dat de kerk bezoekt bedraagt meer dan 100.000 bezoekers per jaar.

De Westerkerk is ook op *social media* actief, voornamelijk ter ondersteuning van de public relations omtrent activiteiten. De *Facebook* pagina van de Westerkerk beoordelen de gebruikers als leuk. De Westerkerk is ook te vinden op *Twitter* - @Westerkerk1 – en *Instagram*. Ook op *LinkedIn* is onze kerk met haar profiel vertegenwoordigd. In de brochure ‘*Wegwijs in de Wester*’ is informatie te vinden over de Westerkerk en haar activiteiten.

De Westerkerk in de PKN

De Westerkerkgemeente is één van de wijkgemeenten van de Protestantse Kerk Amsterdam (PKA); in het kader van het project ‘Koers’ wordt door de wijkkerken nagedacht over de toekomst van de kerk in Amsterdam. In landelijk verband vormen de Westerkerk met circa 1800 andere plaatselijke gemeenten in Nederland de Protestantse Kerk in Nederland (PKN), waarbij ‘Kerk 2025: Waar een woord is, is een weg’ een kompas naar de toekomst is.

Tezamen omvat de PKN momenteel 2,1 miljoen leden uit de hervormde, gereformeerde en evangelisch-lutherse traditie. De PKN is lid van de Raad van Kerken in Nederland en internationaal van de Wereldraad van Kerken.

4. Eredienst

De zondagse eredienst is het kloppend hart van onze gemeente: hier komen alle lijnen samen en van hier waaiëren ze ook weer uit. In een feest van Woord en muziek wordt in iedere kerkdienst een spoor van eeuwen gevolgd, zowel in de beleving in het heden en ook met oog op de toekomst.

Naast de verkondiging van het Woord door de predikant in de eredienst, heeft de cantor-organist een belangrijke functie bij de muzikale invulling ervan. De zondagse kerkdienst is hét ontmoetingspunt bij uitstek van de trouwe kern van gemeenteleden, wat van groot belang is voor een gemeente die haar leden heeft van (ver) buiten de grenzen van wijk en stad. Er zijn daarnaast altijd incidentele kerkgangers en nieuwe bezoekers, geïnteresseerd door wat ze over onze kerk hebben gehoord of gelezen.

De gemêleerde samenstelling van kerkgangers heeft ons in het verleden doen kiezen voor een laagdrempelige *liturgie*, waardoor een ieder makkelijk kan meedoen. Deze formule blijkt door de jaren heen haar kracht te hebben behouden. De preek wil daarbij aansluiten en zoekt de Bijbelse boodschap in degelijk theologische doordenking te brengen in begrijpelijke taal, met oog voor de (levens)vragen van deze tijd. Zij is waar mogelijk pastoraal van insteek, ademend op de pastorale praktijk van de predikant. Zij is in wezen ook apostolair: gericht op wie de boodschap niet kennen of daarop in het verleden zijn afgeknapt.

In de *gebeden* zoekt de predikant vanuit pastoraat en apostolaat authentieke vragen en noden onder woorden te brengen, maar ook de dankbaarheid en blijdschap een plaats te geven. In de voorbeden worden slechts bij uitzondering namen genoemd.

Het *gesprek met de kinderen* vormt een wezenlijk onderdeel van de dienst. Hier wordt, op hun niveau en in aansluiting op hun belevingswereld, de kern van de prediking aan de orde gesteld, of bij gelegenheid die van een der sacramenten.

De *muziek* speelt een hoofdrol naast het gesproken woord. De cantor-organist draagt de verantwoordelijkheid voor alles wat er op dit gebied gebeurt.

Cappella Westerkerk, de cantorij van de Westerkerk onder leiding van de cantor-organist, zingt als regel maandelijks in de eredienst, bij voorkeur wanneer de eigen predikant voorgaat.

Het koffiedrinken na de dienst heeft, naast het feest van de ontmoeting, een pastoraal belang. De kerkenraadsleden, herkenbaar aan hun *badge*, staan open voor gesprek.

De *Westerwinkel* is voor en na de dienst geopend. De winkel biedt kerkgangers onder andere een breed assortiment aan literatuur op het gebied van geloof, spiritualiteit en theologie. Ook is er een ruime keus aan kinderbijbels en religieuze kinderboeken. Ook zijn er cd's, wens- en aanzichtkaarten en attenties met een religieus karakter verkrijgbaar.

De *Cantatediensten*, waarin in 2016 al voor de 500^e keer een cantate werd uitgevoerd, worden in principe op de laatste zondagavond van de maand gehouden en daarnaast een enkele maal op de zondagochtend. Ze worden uitgevoerd door het Westerkerkkoor en het barokensemble *'t Kabinet* onder leiding van hun dirigent en trekken een heel eigen publiek. De organisatie is in handen van de Stichting Cantatediensten Westerkerk.

In de Adventstijd en in de Veertigdagentijd worden de *Braambosgebeden* gehouden, korte namiddag-gebeden voor wie houdt van een rustig moment aan het eind van de werkweek. In het hart van het drukke Amsterdamse stadsgewoel is er bij het 'Brandend Braambos' een half uur rust en bezinning en er is ruimte voor gebed en stilte. Tijdens de Braambosgebeden klinken orgelkorallen van Johann Sebastian Bach. De vicaris is verantwoordelijk voor de organisatie van activiteiten rond het Brandend Braambos en leidt de 'Braambosgebeden'.

Beleidsvoornemens voor de komende periode

- *De kerkenraad stelt zich ten doel een open oog en oor te houden voor suggesties en opmerkingen naar aanleiding van inhoud en vormgeving van de eredienst. Hij hecht aan pastorale karakter daarvan en wil dat waar mogelijk uitbreiden en verstevigen. Hij legt daarbij waar nodig ook verband met het diaconaat.*
- *Aan de wens naar meer stilte en verstillings wordt in de dienst tegemoet gekomen met ruimte voor het stil gebed. Buiten de eredienst is met de aanwezigheid van het Brandende Braambos als stiltecentrum ook aan deze wens tegemoet gekomen. Dit geldt voor meditatie voor en na de dienst, maar ook als de kerk doordeweeks voor belangstellenden is opengesteld. Aan deze mogelijkheid zal binnen en buiten de gemeente meer bekendheid gegeven worden, zoals ook aan de Braambosgebeden.*
- *In de Westerkerk worden al regelmatig diensten met een thematisch karakter gehouden. Nagegaan wordt of het mogelijk en wenselijk is, het aantal thematische diensten uit te breiden.*

5. Pastoraat

Pastorale zorg is vanouds een kenmerk en kerntaak van de christelijke kerk. Meer dan omzien naar elkaar in algemene zin, betreft deze herderlijke zorg de steun en bemoediging van mensen in moeilijke situaties. Binnen de kerkenraad hebben naast de predikant de pastorale ouderlingen het pastoraat als specifieke taak.

Het pastoraat richt zich op troosten en bemoedigen en het (her)vinden van de eigen verhouding tot God. Behoeftte aan dit pastoraat zal zich in bijzonder voordoen bij ernstige lichamelijke of psychische omstandigheden en daar waar de grenzen van het leven in zicht komen. Daarnaast is het pastoraat gericht op het aan de orde stellen van geloofs- en levensvragen, het kunnen praten over waar anders niet zo gemakkelijk over gepraat kan worden. Het probeert daarbij altijd bevrijdend van aard te zijn.

Naast dit pastoraat in moeilijke situaties geeft de predikant ruime aandacht aan pastorale gesprekken ter voorbereiding op de doop van een kind, huwelijksinzegening en belijdenis. Door deze gesprekken, die in de loop der jaren vaak een vervolg vinden, is en wordt een band opgebouwd met de jonge aanwas van onze kerk.

Pastoraat ingebed in het gemeenteleven

Naast een vaste kern van regelmatige kerkgangers zijn er vele verschillende categorieën mensen die zich verbonden voelen met de Westerkerk. Dit brengt met zich mee dat pastoraat nauw verweven is met verkondiging (apostolaat) zowel in de eredienst als daarbuiten.

Het pastoraat in de Wester wordt mede gedragen door gemeenteleden. Er loopt een breed netwerk van mensen die elkaars hoeder willen zijn en contacten leggen en onderhouden in tijden van nood. De koster-beheerder en de bureaucoördinator bewaken op hun posten de instroom van informatie hieromtrent en geven die door aan de ambtsdragers.

Pastorale zorg gaat verder

Pastorale gesprekken met de predikant en de pastoraal ouderlingen vinden gewoonlijk plaats op verzoek, al nemen zij natuurlijk ook eigen initiatieven. Binnen het pastorale team is er regelmatig overleg en worden de taken verdeeld.

Waar nodig komt de predikant thuis of in het ziekenhuis op bezoek. Het begeleiden van ernstig zieken heeft prioriteit in de agenda, evenals het verzorgen van een begrafenis.

Het pastoraat is laagdrempelig

Niet iedereen stelt een direct contact op prijs, men wil soms in een zekere anonimiteit genieten van de diensten en andere activiteiten.

De verschillende groepen moeten allen zo nodig de weg naar pastorale aandacht weten te vinden. Gemeenteleden en anderen die een pastoraal contact wensen dienen dat in principe zelf of namens henzelf aan te geven. Dit kan op verschillende manieren:

- via de liturgie, waarin achterin een formulier zit dat bij de Westerwinkel kan worden afgegeven.
- via het secretariaat per email: info@westerkerk.nl of telefonisch: 020 – 624 77 66.
- via één van de ambtsdragers of de koster, bijvoorbeeld na de dienst.

Beleidsvoornemens voor de komende periode

- *Ook in de komende jaren wil de Westerkerk het pastoraat verder ontwikkelen en waar mogelijk doen aansluiten aan wat ontwikkelingen in kerk en maatschappij van ons vragen.*
- *Ten minste twee ouderlingen worden zoveel mogelijk van andere taken vrijgesteld om zich op het pastoraat te kunnen richten. Zij worden daarin begeleid door de predikant, met wie zij in principe vier maal per jaar een consistorievergadering hebben. Deze vergaderingen zorgen voor coördinatie en continuïteit in de pastorale zorg.*
- *Er wordt gericht aandacht besteed aan wie in onze kerk hun kind hebben laten dopen, wie daar getrouwd zijn en wie daar belijdenis hebben gedaan. De data worden bijgehouden en er wordt jaarlijks een pastorale groet gestuurd met passende kaarten.*
- *Het pastorale team wil meer aandacht schenken aan de leden en betrokkenen op hoge leeftijd. Dit naast de diaconale aandacht die ouderen binnen onze gemeente krijgen, waarmee afstemming dient plaats te vinden. Plannen hiervoor zullen nader uitgewerkt worden door predikant en pastorale ouderlingen.*
- *Als kerk in het hart van Amsterdam moet de Westerkerk letterlijk en figuurlijk open staan voor hen die in deze herkenbare kerk troost en zingeving zoeken. Dit gebeurt door de dagelijkse openstelling van de kerk, waardoor een ieder een moment van bezinning kan vinden en een kaarsje kan aansteken in het Brandende Braambos.*
- *Overwogen wordt de kerk vaker open te stellen bij gebeurtenissen die de stad raken, zoals (internationale) rampen of noodsituaties. Verwarring en vragen kunnen dan in de kerk verbonden worden met troost en hoop, dan wel aanvaarding. Er moet dan in de kerk gelegenheid zijn voor een pastoraal gesprek. Uitwerking van deze gedachte in een draaiboek is een van de doelstellingen voor de komende periode.*

6. Catechese en vorming

Catechese

Kern van de catechese in de Westerkerk is de cursus 'Hoofdpijnen van het Christelijk geloof', die een seizoen lang gevolgd wordt door mensen van allerlei leeftijden die zich in de leer van het christelijk geloof willen verdiepen.

De bijeenkomsten worden geleid door de predikant. Het onderlinge geloofsgesprek – het delen van elkaars geloofsbeleving en opvattingen rond geloofsvragen – speelt een grote rol, zowel voor degenen die de cursus volgen met zicht op het doen van belijdenis, als voor de andere deelnemers. Voor wie aan het eind van dit seizoen overweegt belijdenis te doen wordt de cursus afgesloten met een weekend ter voorbereiding.

De groep krijgt in de loop van het seizoen vaak een hechte band met elkaar. Daar groeien jaarlijks initiatieven uit om rond een speciaal thema het gesprek met elkaar te vervolgen in een nieuwe groep of cursus. Een voorbeeld daarvan vormen de 'Gesprekken achter de kansel'. Zulke initiatieven worden door de kerkenraad gestimuleerd.

Vorming en leerhuis

De Westerkerk organiseert, zelf of samen met anderen, regelmatig avonden of symposia over een thema, passend bij de missie van de Westerkerk. Zo wordt met enige regelmaat op een zaterdagmiddag een symposium over een theologisch thema georganiseerd. De organisatie daarvan berust bij de vicaris. De organisatie rond het leerhuis vindt zo mogelijk in samenwerking met andere Amsterdam kerken plaats.

Beleidsvoornemens voor de komende periode

- *De cursus 'Hoofdpijnen van het Christelijk geloof', die elk seizoen wordt aangeboden, vormt de kern van het catechetisch en vormend programma en vervult een missionaire en kerkopbouwende functie. In de komende beleidsperiode zal worden nagedacht of vorm en functie nog passend zijn.*
- *Centraal onderdeel van het vormings- en toerustingsbeleid is de ondersteuning van ouders/verzorgers van kinderen bij de geloofsopvoeding. Onderzocht wordt of er belangstelling is om bijeenkomsten aan te bieden voor ouders/verzorgers, gericht op de ondersteuning bij de opvoeding van kinderen in geloof in een toenemend gesecculariseerde samenleving.*
- *De 'Gesprekken achter de kansel' en andere vergelijkbare initiatieven worden door de predikant en de kerkenraad begeleid en ondersteund.*

- *Om het goede contact met (de ouders van) de vele dopelingen te onderhouden, ontvangt iedere kind tot het zesde jaar na zijn/haar doop een felicitatiekaart van de Westerkerk.*
- *In de komende beleidsperiode zal steviger worden ingezet op de organisatie van avonden, symposia en cursussen in het kader van een leerhuis, passend bij de missie van de Westerkerk. Samenwerking met andere Amsterdamse kerken is hierbij een goede mogelijkheid.*

7. Jeugdwerk

De leeftijdsopbouw van de jeugd in de Westerkerkgemeente kent een sterk accent op de jongste leeftijdscategorie (0-4 jaar) en kinderen in de eerste groepen van de basisschoolleeftijd (4-12 jaar). Tieners, binnen de Westerkerk 'omgedoopt' tot de *Young Ones*, (12-16 jaar) zijn in verhouding minder vertegenwoordigd. Tijdens 'hoogtijdagen' zoals doopdiensten, (palm-) Pasen of met het kerstfeest is het aantal kinderen uit alle leeftijdsgroepen beduidend hoger. Vaak betreft dit kinderen die weinig de Westerkerk of een andere kerk bezoeken.

Door een toegankelijk programma en het creëren van een geborgen en veilige omgeving bevordert de Westerkerkgemeente dat ook kinderen die niet zo bekend zijn met de kerk zich welkom en thuis voelen in de Westerkerk.

Crèche

De crèche biedt tijdens de eredienst opvang voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar, onder begeleiding van twee volwassenen, soms aangevuld met een van de tieners. Het is belangrijk dat de peuters de crèche ervaren als een plek waar zij zich thuis voelen. Het creëren van een gezellige en rustige sfeer waarin ook tijd is voor persoonlijke aandacht voor de kinderen vormt daarbij een belangrijk aspect. Door voor te lezen, te spelen en met elkaar bezig te zijn ontstaat een vertrouwensband tussen de kinderen, leiding en de kerk. Hierdoor moet een natuurlijke doorstroming naar de kinderkerk ontstaan.

13

Kinderkerk

De kinderkerk komt wekelijks bijeen, met uitzondering van de zomervakantie, en is gericht op kinderen tussen de 4 en 12 jaar. De leeftijdsgroep tussen de 4 en 8 jaar is hierbinnen goed vertegenwoordigd.

In het Prinsenhuis hebben de kinderen hun eigen bijeenkomst. Voor de kinderkerk geldt hetzelfde motto als voor de dienst in de kerk: een feest van Woord en muziek. De begeleider vertelt een verhaal uit de Bijbel en praat daar met de kinderen over door. De verhalen worden verwerkt in tekeningen en ander creatief werk.

De kinderkerk is een aanvulling op de geloofsopvoeding die de kinderen in het gezin en op school meekrijgen, maar biedt doordat deze laagdrempelig is ook kinderen die weinig ervaring hebben met de kerk, de mogelijkheid kennis te maken met de verhalen uit de bijbel. Er wordt in de kinderkerk uiteraard bijzondere aandacht besteed aan de christelijke feestdagen en de betekenis daarvan.

De jaarlijkse tradities zoals de palmpaasoptocht worden door de kinderen en de ouders zeer gewaardeerd. Ook is er ruime aandacht voor de doop en het Heilig Avondmaal. Kinderen mogen in de Westerkerk met goedkeuring van de ouders deelnemen aan het Heilig Avondmaal.

Young Ones

De overgang van de kinderkerk naar de *Young Ones* (12-16 jaar) is voor de kinderen een belangrijke stap; deze valt vaak samen met de overgang naar de middelbare school. Om ook in de gemeente aan deze nieuwe stap aandacht te schenken zal een dienst aan het begin van het schooljaar in het teken staan van deze overgang.

De *Young Ones* wordt gevormd door de tieners binnen de Westerkerkgemeente. De activiteiten zijn gericht op tieners in de leeftijdscategorie 12 tot en met 16 jaar. De *Young Ones* ontmoeten elkaar een ongeveer vier keer per jaar, soms op zondag maar ook wel eens op een avond door de week.

Sommige activiteiten zijn echter ook geschikt voor de oudste kinderen van de kinderkerk waardoor de leeftijdsopbouw van de groep kan verschillen. Het doel van de bijeenkomsten is erop gericht elkaar beter te leren kennen, met elkaar iets te ondernemen en met elkaar te praten over diverse (religieuze) onderwerpen. De bijeenkomsten zijn geen vervanging van de kerkdiensten, maar juist een aanvulling daarop. De tieners leren de christelijke traditie beter kennen, maar leren ook breder te kijken dan alleen naar onze eigen Westerkerk en het christelijk geloof.

De tieners worden zoveel mogelijk betrokken bij activiteiten binnen de kerk, zoals assistentie bij de crèche, klokkenluiden, helpen bij het Heilig Avondmaal of tijdens een activiteit zoals een concert. Hierdoor voelen de tieners zich meer onderdeel van de gemeente, leren ze meer mensen kennen en wordt het ook leuker om op zondag naar de kerk te gaan.

Het uitgangspunt voor de *Young Ones* is en blijft: het behouden van de band met de Westerkerk.

Beleidsvoornemens voor de komende periode

- *De crèche biedt ouders de gelegenheid de kerkdiensten in de Westerkerk bij te wonen in de wetenschap dat de kinderen zorgvuldig en liefdevol worden opgevangen. Het is van belang dat het beleid wordt voortgezet dat alle ouders die regelmatig hun kind naar de crèche brengen, ook actief meedraaien in de crèche.*
- *Een belangrijk aandachtspunt bij de kinderkerk vormt het aanbrengen van leeftijdsdifferentiatie binnen het programma. Dit zal er voor moeten zorgen dat kinderen in de diverse leeftijdscategorieën zich betrokken voelen bij de kerk en met enthousiasme aan de kinderkerk deelnemen. Muziek zal daarbij een meer prominente rol krijgen.*
- *In de komende jaren gaan we opnieuw bezien hoe we ouders meer kunnen betrekken bij het aanbod aan de jeugd in de kerk. Tevens willen we peilen of er bij hen behoefte is aan thema avonden zoals een gespreksavond over geloofsopvoeding.*

- *In de komende jaren willen we de tieners blijven betrekken bij bestaande activiteiten binnen de kerk, zoals de crèche, het koffieschenken na de dienst, uitdelen van liturgieën en het klokkeluiden. Maar ook inzetten bij sociale activiteiten binnen de Wester, zoals assistentie bij concerten. Voor de groep zelf willen we op projectmatige basis activiteiten organiseren, die passen bij samen kerk zijn en waar de jongeren vooral zelf enthousiast van worden.*
- *Als centrumkerk in een bruisende studentenstad willen we graag van betekenis zijn voor studenten, jongeren die (voor het eerst) op eigen benen komen te staan. Via onze contacten bij de Universiteiten zullen we blijven onderzoeken welke behoefte er leeft onder studenten en hoe we daarop als Westerkerk kunnen inspelen. Ook willen we verkennen wat studenten kunnen betekenen voor de Young Ones, waar het gaat om de overgang van de tieners naar de studententijd.*

Prent van Willem Hekking jr uit de collectie getiteld: Amsterdam in Schetsen. Samensteller: P.H. Witkamp; Uitgever: G.W. Tielkemeijer

8. Diaconaat

De diaconie ondersteunt, coördineert en bevordert het onderlinge dienstbetoon en de diaconale activiteiten van de gemeente. In het open huis dat de Westerkerk wil zijn, ziet de diaconie het als haar taak er aan bij te dragen dat mensen hulpvaardig kunnen zijn ten opzichte van anderen die dat nodig hebben, zowel binnen de Westerkerkgemeente als daarbuiten in onze stad, ons land en verder in de wereld.

Terugblik

De diaconie heeft door haar collectebeleid, door de berichtgeving over haar activiteiten, maar ook door het organiseren van activiteiten de gemeente gestimuleerd om de blik naar buiten te richten, zowel dichtbij naar de wijk waarin de Westerkerk zich bevindt, als verder naar de stad en de wereld toe.

De diaconie is gestart met het sturen van een groet in de vorm van kaartjes naar hen die al langere tijd in de Westerkerk gemist worden, bijvoorbeeld omdat ze door ziekte of ouderdom niet in staat zijn om de kerkdiensten te bezoeken.

De diaconie van de Westerkerk heeft zich ingezet voor het opzetten van een voedselbank in het centrum van Amsterdam en is van begin af aan vertegenwoordigd in het bestuur van Voedselbank Centrum en Medicijnpot.

Wat doet de diaconie concreet?

Het omzien naar elkaar komt tot uiting in de activiteiten van vrijwilligersgroepen zoals de Amnesty-schrijfgroep, de Trefmaaltijd, de collectantengroep, de koffieschenkgroep, en de commissie van ontvangst. De diakenen in de Westerkerk functioneren voor een belangrijk deel op het niveau van stimuleren en begeleiden. Het uitvoerende werk wordt voor een belangrijk deel verricht door vrijwilligers.

Bij het vaststellen van de collectedoelen voor de wijkdiaconie is er het streven om te werken met een jaardoel of jaarthema. Dit beleid zal worden voortgezet.

De kerstnachtcollecte van de diaconie is jaarlijks bestemd voor een doel verbonden met de thema's *Amsterdam* en *kind*.

Vanzelfsprekend hebben de diakenen hun taken in de eredienst, waaronder collecteren, en dragen de diakenen zorg voor ondersteuning tijdens en rondom de viering van het Avondmaal.

De diaconie staat open om nieuwe diaconale initiatieven vanuit de gemeente te ondersteunen.

Individuele hulpverlening

Het omzien naar elkaar, de hulpvaardigheid ten opzichte van de ander, vormt het hart van het diaconale werk. Het helpen waar geen of onvoldoende hulp in de buurt is, het signaleren van verborgen armoede en het openstaan voor de noden die zich voordoen, maken dat het diaconale werk veelzijdig is.

De diakenen willen duidelijk herkenbaar en aanspreekbaar zijn voor bezoekers die bijgestaan willen worden in praktisch, financieel of pastoraal opzicht. De diaconie laat zich regelmatig door de koster-beheerder, bureaucoördinator en vaste vrijwilligers informeren over gevallen van bijzondere nood. Indien nodig worden mensen doorverwezen. Een grote mate van anonimiteit en vertrouwelijkheid voor wie de Westerkerk bezoeken of zich er thuis voelen dient gewaarborgd te zijn. Het vereist vaak een subtiele aanpak van de diakenen om toch diaconale noden te signaleren en zo nodig - in overleg met de predikant en pastorale ouderlingen - te helpen.

Doelstellingen voor de komende beleidsperiode

- *Gezien de behaalde resultaten en met het oog op de noodzakelijke continuïteit van het diaconale beleid, zullen de bovengenoemde activiteiten waar mogelijk worden voortgezet en uitgebouwd. De aanwezigheid van diakenen in de eredienst en de samenwerking met en de ondersteuning van de vrijwilligersgroepen blijven prioriteiten van het diaconale werk.*
- *De diaconie zal het collectebeleid voortzetten door zorgvuldig jaarlijks een centraal collectedoel te kiezen voor de diaconale collectes en hierover de gemeente via Tref. en online te informeren. Op deze manier kunnen er substantiële bijdragen worden gedaan aan projecten en zijn gemeenteleden beter geïnformeerd over waar hun bijdragen terecht komen.*
- *Er is onregelmatig overleg met de diaconieën van de andere centrumkerken van de PKA. De actieve en bestuurlijke betrokkenheid van de diaconie bij het (oecumenische) werk voor de Voedselbank in het centrum van Amsterdam en de daaraan gelieerde Medicijnpot zal worden gecontinueerd.*
- *In samenwerking met de diaconieën van de overige centrumkerken van de PKA wordt gezocht naar mogelijkheden van gezamenlijke diaconale presentie in de Amsterdamse binnenstad.*

9. Beheer en financiën

De Westerkerk is een typische centrumkerk met een uitstraling die de eigen wijkgemeente overstijgt. De rol van de Westerkerk voor Amsterdam en daarbuiten zal in de toekomst, bij een slinkend aantal gemeenten, alleen maar belangrijker worden. Dit onderstreept het belang van een goede organisatie en financiële huishouding om deze positie ook in de toekomst te kunnen uitoefenen.

Voor een beschrijving van hoe de kerkenraad georganiseerd is, alsmede zijn taken en bevoegdheden, wordt verwezen naar *Bijlage 1*. Meer informatie is ook te vinden in de *Plaatselijke Regeling* op de website van de Westerkerk.

De financiën van de Westerkerkgemeente

De Westerkerkgemeente is een wijkgemeente van de PKA. In financiële zin betekent dit dat alle activa en passiva alsmede de baten en lasten geconsolideerd worden op niveau van de PKA. Uitgangspunt van het financiële beleid is om als Westerkerkgemeente tot een sluitende begroting en exploitatie te komen.

Herstelplan Financiën Westerkerk

De Algemene Kerkenraad van de Protestantse Kerk Amsterdam (PKA) en het College van Kerkrentmeesters van de Protestantse Kerk Amsterdam (CKR) hebben vastgesteld dat de begroting van de wijkkerken, en daarmee ook van de Westerkerk, vanaf 2017 sluitend dient te zijn. Daarnaast dient er elk jaar in de periode 2017-2019 een jaarlijkse resultaatsverbetering van 3% te zijn. Door de penningmeester van de Westerkerk is een Herstelplan Financiën Westerkerk gemaakt, dat goedkeuring van het CKR van de PKA en van de kerkenraad van de Westerkerk heeft gekregen.

In dat Herstelplan zijn vier mogelijke kostenbesparingen en zeven mogelijke inkomstenverhogingen beschreven. In dit herstelplan is beschreven dat vanaf 2018 een bescheiden positief resultaat haalbaar moet zijn.

Duurzaamheid en milieu

De Westerkerk stelt zich ten doel om zo zorgvuldig en zuinig mogelijk om te gaan met energie, ook en juist vanwege het intensievere gebruik van het gebouw voor toerisme en verhuur, vooral gedurende de 'stookmaanden'. In dit kader is in de afgelopen periode een warmtekoude opslag gerealiseerd. Energiebesparing blijft aandacht vragen.

Groot onderhoud

De afgelopen jaren is de buitenkant van het kerkgebouw gerestaureerd en de plannen voor groot onderhoud van de binnenkant zijn gereed en wachten op voldoende financiële dekking. Hierbij zal ook gekeken worden naar het interieur van de kerk, zoals hieronder bij de publieke functie besproken wordt. Dit geldt ook voor het liturgisch centrum.

De kerkenraad is voornemens om in de komende beleidsperiode, bij het beschikbaar komen van voldoende middelen, over te gaan tot renovatie van het Prinsenhuis, welke ruimte voor velerlei doelen zeer intensief wordt gebruikt. Ook de ruimten rechts van de toren, kosterwoning en de onderliggende ruimten, vragen om een grondige aanpak. In samenwerking met de gebouwencommissie van de PKA is een onderhoudsplan van het gebouw vastgesteld dat is goedgekeurd.

Publieke functie

De Westerkerk en zijn gemeente willen een gastvrije plek zijn waar voor een ieder rust en bezinning mogelijk zijn.

De prachtige ruimte van de kerk heeft een museale uitstraling, die wellicht versterkt kan worden door bij de inrichting meer aandacht te besteden aan de museale schatten en de geschiedenis van het protestantisme. Dit bij voorkeur in goede samenwerking met de PKA en haar conservator.

De Westerkerk is van maandag tot en met zaterdag (in de winter tot en met vrijdag), twaalf maanden per jaar open voor het publiek zodat een ieder kan genieten van het gebouw, maar ook een plek van rust en bezinning kan vinden, onder meer rond het Brandende Braambos. Dit wordt mede mogelijk dankzij de samenwerking met de Stichting Philadelphia, een zorginstelling ter begeleiding van mensen met een verstandelijke beperking.

Die toegang is gratis, zulks mede op grond van een voorwaarde van een verkregen subsidie, maar bezoek kan bijdragen aan het verwerven van inkomsten, onder meer via de 'glazen kerk' en de Westervinkel.

20

Beleidsvoornemens voor de komende periode

- *Van zowel de predikant als van de cantor-organist zal in deze beleidsperiode afscheid worden genomen. Een goede invulling van deze posities zal de nodige aandacht van kerkenraad en gemeente vragen.*
- *Het beleid van de kerkenraad is om een vicaris werkzaam te laten zijn voor diverse taken in en rond de Westerkerk.*
- *Gezonde financiën zijn een voorwaarde voor het voortbestaan van een zelfstandige gemeente in de Westerkerk. Gestreefd wordt naar een vergroting van inkomsten uit collectes, Kerkbalans en exploitatie van het kerkgebouw bij een zorgvuldige beheersing van de uitgaven.*

- *Nu de restauratie van de buitenkant van het kerkgebouw is voltooid, zal in de komende periode gewerkt worden aan een voltooiing van het groot onderhoud van het gebouw. Deze richt zich in eerste instantie op de binnenkant van het kerkgebouw en vervolgens op een grondige aanpak van de overige ruimten (Prinsenhuis, diverse vergaderruimtes en kosterwoning).*
- *Het beleid van de kerkenraad aangaande de kosten van groot onderhoud en van restauratie is, dat dit zo veel mogelijk bekostigd dient te worden door extern geld, zoals overheidssubsidies en giften van of via de Stichting Vrienden van de Westerkerk.*
- *De kerkenraad heeft als beleid om de verhuur van het kerkgebouw – inclusief nevenruimten – te optimaliseren en door de verruimde openstelling van het kerkgebouw meer inkomsten te genereren. Het gebruik van de kerk dient niet strijdig te zijn met het religieuze karakter van het gebouw.*
- *De prachtige ruimte van de kerk heeft een museale uitstraling, die wellicht versterkt kan worden door bij de inrichting meer aandacht te besteden aan de museale schatten en de geschiedenis van het protestantisme. Dit bij voorkeur in goede samenwerking met de PKA en haar conservator.*

10. Zichtbaarheid van de kerk

De Westerkerk is in Amsterdam en in Nederland door haar monumentale uitstraling en door haar historie, zowel kerkelijk als maatschappelijk een gezichtsbepalende kerk. De centrale ligging in de stad, geaccentueerd door de fraaie Westertoren, onderstreept dit nog eens extra.

De Westerkerk en haar gemeente hebben veel te bieden, maar zij dient daarvoor wel goed zichtbaar te zijn. Dit vraagt om veel specifieke inspanning (zie *Bijlage 3*).

Voor de Westerkerkgemeente zijn de onderlinge contacten van grote betekenis. De verantwoording voor een goede communicatie draagt daaraan bij. De basis wordt gevormd door wederzijds respect en openheid, waarbij iedereen zich gekend en serieus genomen voelt. Ook wordt samen met de zusterwijken in de PKA gezocht naar wegen hoe samenwerking hier een bijdrage kan leveren aan een grotere bekendheid en betrokkenheid van de Amsterdammers bij onze kerken.

Voor wat betreft de externe betrekkingen met de media is, afhankelijk van het onderwerp, de predikant of de voorzitter de aangewezen woordvoerder van de gemeente. In bijzondere gevallen kan daarvan afgeweken worden.

Beleidsvoornemens voor de komende periode

- *De zichtbaarheid van de Westerkerk verhogen en zelfbewust laten zien wat we in deze onrustige tijd te bieden hebben. Met als motto 'Bekijk de Westerkerk ook eens van binnen' zal meer bekendheid worden gegeven aan hetgeen de Westerkerk in haar zondagse diensten biedt.*
- *De bekendheid van de Westerkerk vergroten onder mensen die wellicht geïnteresseerd zijn in de levensbeschouwelijke (kerkbezoek, lezingen, cursussen) en culturele activiteiten (concerten, evenementen, cursussen, lezingen etc.) om meer geïnteresseerden naar de Westerkerk te trekken.*
- *De Westerkerk richt zich nadrukkelijk op de directe omgeving (Grachtengordel, Jordaan) door de mogelijkheden van de Westerkerk beter te tonen voor de burens van de kerk. Dit geldt zowel voor het kerkgebouw, dat dagelijks open is met het Brandende Braambos als plek van rust en bezinning, maar ook voor de Tref-maaltijden.*

11. Vrijwilligers

De kerkenraad ziet het vrijwilligerswerk als een belangrijke pijler onder de gemeente. Zonder de vele betrokkenen die zich vrijwillig inzetten, zijn we niet in staat onze taken binnen en buiten de gemeente naar behoren uit te voeren. De kerkenraad van de Westerkerkgemeente is dan ook bijzonder trots op de organisatie en inzet van al deze vrijwilligers.

In zijn beleid stimuleert de kerkenraad bezoekers van de kerkdiensten in de Westerkerk actief te zijn in alle onderdelen van het werk dat zich daarvoor leent. Voor de activiteiten van en vanuit de Westerkerk zijn ongeveer 200 vrijwilligers nodig en momenteel actief, waaronder de koorleden van de Cappella en het Westerkerkkoor.

Hoewel met enige regelmaat in *Tref.* een oproep wordt gedaan, blijkt dat het persoonlijk benaderen van potentiële vrijwilligers nog steeds het meeste resultaat oplevert. Kerkenraadsleden, predikant, kosten-beheerder en coördinatoren van de diverse vrijwilligersgroepen hebben hierin een belangrijke rol.

De vaste staf (te weten predikant, kosten-beheerder, cantor-organist, bureaucoördinator) heeft een actueel overzicht ter beschikking van alle vrijwilligers waarin naam, vrijwilligersfunctie, groep en contactgegevens vermeld staan.

Activiteiten

Elke vrijwilliger is ingedeeld bij een groep, al naar gelang de taak die hij/zij vervult. Elke groep staat onder de uiteindelijke verantwoordelijkheid van een kerkenraadslid, afhankelijk van de kerkordelijke taak van de vrijwilligersgroep. Voor elke groep is een lid van de vaste staf verantwoordelijk, passend bij de praktische kant van de betreffende vrijwilligersgroep.

Stafleden, kerkenraadsleden en coördinatoren werken samen aan de continue werving van nieuwe vrijwilligers en stellen zich open op tegenover een aspirant-vrijwilliger. Ook wordt voortdurend gezocht naar kennis en kunde die voor korte en/of langere termijn voor de Westerkerk organisatie van belang is.

Vrijwilligers worden door de staf begeleid bij het uitvoeren van hun taak. Duidelijk is wie aanspreekpersoon is binnen de groep of bij de staf als een vrijwilliger problemen ondervindt bij het uitvoeren van de taak.

Beleidsvoornemens voor de komende periode

- *In de komende termijn wordt het maken van een schriftelijke taakomschrijving voor de vrijwilligers verder opgepakt. De groepscoördinatoren passen bestaande taakomschrijvingen aan aan de nieuwe verwachtingen en ontwikkelen in overleg met de staf zo nodig een nieuwe. De kerkenraad accordeert deze.*
- *Waar de kerkenraad dat nodig of gewenst acht, zal bij specifieke taken om een akkoordverklaring van de taakomschrijving verzocht worden in de vorm van een handtekening van de betreffende vrijwilliger.*
- *De kerkenraad zal nieuwe wegen zoeken om het aantal vrijwilligers op peil te houden, bijvoorbeeld door het samenstellen van een (reserve)pool. Onderdeel hiervan is het in kaart brengen van specifieke kennis en ervaring van de gemeenteleden en van mensen die op een andere wijze aan de Westerkerk verbonden zijn.*

Bijlage 1

De organisatie van de Westerkerkgemeente

De Westerkerkgemeente wordt bestuurd door de kerkenraad, die wordt gevormd door de ambtsdragers, te weten de predikant, de ouderlingen, de ouderling-kerkrentmeesters en de diakenen. Voor een uitvoerige beschrijving van hoe de kerkenraad georganiseerd is, alsmede zijn taken en bevoegdheden, wordt verwezen naar de *Plaatselijke Regeling* en de *Kerkorde* van de Protestantse Kerk in Nederland.

Onze gemeente heeft drie betaalde kerkelijke medewerkers, te weten de kostenbeheerder, de cantor-organist en de bureaucoördinator. Deze drie medewerkers vormen samen met de predikant de staf. De PKA fungeert als formele werkgever van de kerkelijk medewerkers en hun arbeidsvoorwaarden liggen vast in de arbeidsvoorwaardenregeling van de PKN.

1. De kerkenraad

De kerkenraad is als ambtelijke vergadering het leidinggevend orgaan in de gemeente. Hij is dus ook verantwoordelijk voor de vaststelling van het beleidsplan voor de gemeente en voor de uitvoering daarvan. De samenstelling van de kerkenraad per 1 januari 2017 staat in *Bijlage 4*. Binnen de kerkenraad is elke ambtsdrager verantwoordelijk voor een specifiek takenpakket.

Predikant, voorzitter, vicevoorzitter, scriba en voorzitters van het college van kerkrentmeesters en van het college van diakenen vormen het moderamen van de Westerkerk. Het moderamen vormt het dagelijks bestuur van de Westerkerk. Dit college wordt voorgezeten door de voorzitter van de kerkenraad. Het moderamen heeft een informerende en adviserende rol naar de kerkenraad van de Westerkerk. In de vergadering van de kerkenraad vindt uiteindelijk de definitieve besluitvorming plaats. De kerkenraad vaardigt uit zijn midden leden af naar de volgende centrale organen: de Classis, de Algemene Kerkenraad (AK) en het centrale College van Kerkrentmeesters (CKR). Leden van de kerkenraad van de Westerkerk zijn tevens contactpersoon van een of meer vrijwilligersgroepen.

Naast de predikant fungeren de leden van de kerkenraad als aanspreekpunt voor gemeenteleden die op enigerlei wijze behoefte hebben aan contact, bijvoorbeeld in de vorm van een pastoraal gesprek. Voor, tijdens en na de kerkdiensten zijn de kerkenraadsleden zoveel mogelijk zichtbaar en herkenbaar (badge). Tijdens de zondagse erediensten fungeert een van de ouderlingen als ouderling van dienst. Hij/zij wordt bijgestaan door een tweede ouderling van dienst. De ouderling van dienst en de tweede ouderling van dienst zijn verantwoordelijk voor de gang van zaken rondom de dienst.

2. De predikant

Aan de predikant – gekwalificeerd theoloog en als zodanig door de PKN benoemd en door de Westerkerk bekostigd – is een scala aan ambt specifieke taken toevertrouwd, waaronder de bediening van Woord en sacramenten.

Ook is aan de predikant de catechese en de toerusting toevertrouwd. De ouderlingen dragen hiervoor medeverantwoordelijkheid. Daarnaast is de predikant samen met kerkenraadsleden die als ouderling met een pastorale taak zijn aangesteld, verantwoordelijk voor het pastoraat en hebben zij gezamenlijk tot taak het in stand houden, stimuleren en het uitbouwen van het gemeentelven. De predikant is in bestuurlijk opzicht een van de leden van de kerkenraad en werkt in dat opzicht collegiaal met de andere ambtsdragers in de raad samen. De predikant en de voorzitter representeren de gemeente binnen de stad, binnen Nederland en eventueel ook daarbuiten. Eenmaal per jaar evalueren de voorzitter en scriba van de kerkenraad met de predikant het voorafgaande liturgische jaar.

3. Vicaris

Vanaf 1 juli 2016 heeft de Westerkerk voor de duur van 1 jaar een theoloog, door de PKA benoemd en door de Westerkerk bekostigd. Aan de vicaris (formele titel: proponent voor hulpdiensten, voorheen missionair vicaris) is een aantal specifieke taken toevertrouwd. De vicaris ondersteunt de Westerkerk bij de externe presentatie van de kerk en organiseert activiteiten op het raakvlak van geloof en cultuur, die gericht zijn op het aantrekken van mensen van buiten de kerk. Minimaal één maal per jaar evalueren de predikant en het college van kerkrentmeesters met de vicaris de voorafgaande periode.

4. De cantor-organist

De verantwoordelijkheid voor de kerkmuziek berust bij de kerkenraad, die voor de praktische uitvoering daarvan een cantor-organist heeft benoemd. De cantor-organist van de Westerkerk stelt in overleg met de kerkenraad het beleid ten aanzien van de kerkmuziek op. 26

Het primaire aanspreekpunt voor de cantor-organist binnen de kerkenraad van de Westerkerk is de ouderling-kerkmuziek (functionele relatie). Op regelmatige basis voert de cantor-organist overleg met de predikant en de ouderling-kerkmuziek teneinde de muzikale invulling van de zondagse erediensten, cantatediensten en andere voorkomende kerkdiensten gestalte te geven. De Westerkerkgemeente hecht aan kwalitatief goede muzikale ondersteuning van de kerkdiensten en de aan de Westerkerk gerelateerde, vaak door de cantor-organist zelf geïnitieerde, concerten.

De aanstelling van de cantororganist geschiedt, op voordracht van de kerkenraad, door het algemene college van kerkrentmeesters van de PKA. Dit centrale college van kerkrentmeesters fungeert derhalve als diens formele werkgever.

Minimaal één maal per jaar evalueert de ouderling-kerkmuziek met de cantor-organist zijn/haar functioneren in de voorafgaande periode.

5. De koster-beheerder

De verantwoordelijkheid voor het kerkgebouw, het uitvoerende deel van de exploitatie daarvan en de goede gang van zaken tijdens de kerkdiensten en andere activiteiten berust bij het college van kerkrentmeesters van de Westerkerk.

De koster-beheerder is belast met de praktische zorg voor het kerkgebouw. Daarnaast treedt hij tijdens kerkdiensten en andere (kerkelijke)activiteiten op als gastheer. De koster-beheerder zorgt er voorts voor dat de activiteiten die plaatsvinden in de Westerkerk probleemloos doorgang kunnen vinden.

De aanstelling van de koster-beheerder geschiedt, op voordracht van de kerkenraad, door het centrale college van kerkrentmeesters. Het centrale college van kerkrentmeesters van de PKA fungeert derhalve als diens formele werkgever. Het college van kerkrentmeesters van de Westerkerk fungeert, gemandateerd door het college van kerkrentmeesters, als de feitelijke opdrachtgever.

De koster-beheerder legt minimaal één maal per jaar verantwoording af over zijn functioneren aan het college van kerkrentmeesters. In de aansturing wordt het college hierin ondersteund door de scriba.

6. De bureaucoördinator

De zorg voor de administratieve handelingen ten aanzien van de exploitatie van het kerkgebouw, de benodigde acquisitie ten aanzien van een verhoging van het aantal verhuren van de Westerkerk binnen de daarvoor gestelde beleidskaders en de ledenadministratie berusten, namens het college van kerkrentmeesters en onder andere ten behoeve van de praktische uitvoering daarvan, bij de bureaucoördinator.

De bureaucoördinator is tevens belast met het verrichten van andere administratieve werkzaamheden ten behoeve van de predikant, de scriba en het college van kerkrentmeesters.

De bureaucoördinator is, samen met de koster-beheerder en in overleg met de vertegenwoordigers van de werkgroepen uit de kerkenraad, belast met de planning en de organisatie van de werkzaamheden van vele groepen van vrijwilligers.

Het centrale college van kerkrentmeesters van de PKA (CKR) stelt de bureaucoördinator aan en fungeert daarmee als de formele werkgever van de bureaucoördinator. Het college van kerkrentmeesters van de Westerkerk fungeert, gemandateerd door het college van kerkrentmeesters, als diens feitelijke opdrachtgever.

De bureaucoördinator legt minimaal één maal per jaar verantwoording af over zijn functioneren aan het college van kerkrentmeesters. In de aansturing wordt het college hierin ondersteund en vertegenwoordigd door de scriba.

27

De financiën van de Westerkerkgemeente

De Westerkerkgemeente wordt door de PKA aangemerkt als een wijkgemeente van de PKA. In financiële zin betekent dit dat alle activa en passiva alsmede de baten en lasten geconsolideerd worden op niveau van de PKA. Uitgangspunt van het financiële beleid is tot een sluitende begroting en exploitatie te komen.

Uitvoering

De penningmeester is verantwoordelijk voor het financiële beleid. Hij legt in eerste instantie verantwoording af aan het college van kerkrentmeesters en de kerkenraad. Tevens legt de penningmeester verantwoording af aan de gemeente, bijvoorbeeld in Tref., waarbij de financiële gang van zaken telkens aan de orde komt, en voorts eens per jaar door een beknopte samenvatting in Tref. van de jaarstukken over het afgelopen jaar. Ook op de jaarlijkse gemeentebijeenkomst zijn die onderwerp van gesprek. Jaarlijks worden de penningmeester en de kerkenraad door de PKA gedechargeerd. De penningmeester wordt ondersteund door administrateurs; dit zijn ter zake deskundige gemeenteleden. Zij zijn uitvoerder van de administratie en adviseur van de penningmeester ten aanzien van het financiële beleid.

Bijlage 2

‘Zo zijn onze manieren’ – regels binnen de Westerkerk

De gemêleerde samenstelling van kerkgangers heeft ons in het verleden doen kiezen voor een *laagdrempelige liturgie*, waarin ieder makkelijk kan meedoen. Deze formule blijkt door de jaren heen haar kracht te hebben behouden. De prediking wil daarbij aansluiten en zoekt de Bijbelse boodschap in degelijk theologische doordenking te brengen in begrijpelijke taal, met oog voor de (levens)vragen van deze tijd. Zij is waar mogelijk pastoraal van insteek, ademend op de pastorale praktijk van de predikant. Zij is in wezen ook apostolair: gericht op wie de boodschap niet kennen of daarop in het verleden zijn afgeknapt.

De *kinderen* hebben hun eigen plek tijdens de kerkdiensten; aan het begin en het eind van de dienst zitten ze rondom de preekstoel. De dominee heeft aan het begin van de dienst een gesprek met de kinderen. Het onderwerp van de preek is dan meteen het aanknopingspunt voor het leergesprek in de eigen kinderkerkbijeenkomst in het Prinsenhuis. De kinderen komen na de preek weer terug in de kerk.

Doordat een belangrijk deel van onze bezoekers niet elke zondag in de Westerkerk zit, wordt er geen *lectio continua* (leesrooster/doorgaande Bijbellezingen) gevolgd. Uitgangspunt blijft, dat elke kerkdienst/preek in principe moet kunnen worden gevolgd door wie er voor het eerst is.

In de gebeden zoekt de predikant vanuit pastoraat en apostolaat authentieke vragen en noden onder woorden te brengen, maar ook de dankbaarheid en blijdschap een plaats te geven. In de voorbeden worden slechts bij uitzondering namen genoemd.

De predikant heeft de vrijheid ook andere liederen dan uit het liedboek *‘Zingen en Bidden in huis en kerk’* te kiezen.

De sacramenten worden in principe eens in de twee maanden bediend, door de eigen predikant. Het Heilig Avondmaal wordt gevierd vanaf de Avondmaalstafel en ‘lopend’ bediend. Evenals bij de Heilige Doop kennen wij een ruimhartig beleid voor wie wil meedoen.

Gastpredikanten worden gevraagd vanwege hun aansprekende prediking. Daarmee wordt de gemeente de gelegenheid gegeven met deze predikanten en hun theologische invalshoeken kennis te maken tot opbouw van het geloofsleven. De voorgangers dragen bij voorkeur een (zwarte) toga, eventueel met stola in de kleur van het kerkelijk jaar. De bloemen en bij gelegenheid andere versiering van de kerkruimte zijn op het kerkelijk jaar afgestemd.

De *muziek* speelt een hoofdrol naast het gesproken woord. De cantor-organist draagt de verantwoordelijkheid voor alles wat er op dit gebied gebeurt. Hij wijst ook de vervangende organisten aan die tijdens zijn afwezigheid het orgel in de diensten bespelen.

In nauwe samenwerking tussen (gast)predikant en cantor-organist komt elke liturgie tot stand, waarbij de cantor-organist ook betrokken is bij speciale wensen vanuit het pastoraat/apostolaat en daar op zijn unieke wijze een bijdrage aan geeft.

De liederen worden hoofdzakelijk gekozen uit het liedboek *'Zingen en Bidden in huis en kerk'*, maar soms ook uit andere bundels. De kwaliteit van tekst en muziek staat daarbij hoog in het vaandel. Muzikale medewerking wordt uitsluitend verleend door musici die op professioneel niveau musiceren, onder verantwoordelijkheid van de cantor-organist.

Cappella Westerkerk, de cantorij van de Westerkerk onder leiding van de cantor-organist, zingt in principe maandelijks in de eredienst, bij voorkeur wanneer de eigen predikant voorgaat. Het repertoire wordt in overleg met de predikant samengesteld.

De cantor-organist is verantwoordelijk voor beleid en organisatie. Hij beoordeelt aspirant-leden op hun geschiktheid. Er is een reglement van toepassing op de Capella.

De *Cantatediensten* worden in principe op de laatste zondagavond van de maand gehouden, een enkele maal op de zondagochtend, uitgevoerd door het Westerkerkkoor en het barokensemble *'t Kabinet*. De predikant doet bij deze cantatediensten dienst als liturg met een (korte) meditatie naar aanleiding van de tekst van de cantate. In meditatie en vormgeving van deze- cantatediensten wordt nog meer dan anders rekening gehouden met mensen voor wie het christelijk geloof geen vanzelfsprekend deel van hun leven uitmaakt. De verantwoordelijkheid voor deze diensten ligt bij de kerkenraad in samenwerking met het Stichting Cantatediensten Westerkerk.

De *Westerwinkel* is voor en na de dienst geopend. De winkel biedt kerkgangers onder andere een breed assortiment aan literatuur over geloof en de geloofsopvoeding van kinderen. Ook is er allerhande beeld- en geluidsmateriaal verkrijgbaar op dit gebied.

Het *koffiedrinken na de dienst* heeft, naast het feest van de ontmoeting, een pastoraal belang. Met name de kerkenraadsleden, herkenbaar aan hun *badge*, zijn alert op nieuwe gezichten en proberen contact te maken met wie er wat verloren bijstaan. De predikant participeert daarin en nodigt uit tot nader pastoraal contact. De commissie van ontvangst bij de ingang vervult, evenals de collectanten bij de uitgang, de rol van gastheer en gastvrouw. Zij dragen zorg voor een vriendelijk welkom en groet ten afscheid en zijn op hun beurt alert op wie mogelijk pastorale zorg nodig hebben.

Tijdens de eredienst is het maken van geluids-, foto- en filmopnamen door bezoekers in principe niet toegestaan. Indien men een geluidsopname van de dienst wenst, kan men deze na de dienst bestellen bij de zogenaamde 'geluidsbank'.

Bijlage 3

Communicatie

Onder de term communicatie in dit hoofdstuk verstaan we vooral de *georganiseerde* communicatie naar de verschillende doelgroepen van de Westerkerkgemeente en niet de communicatieve aspecten van bijvoorbeeld het pastoraat, catechese of de onderlinge individuele contacten binnen de gemeente. Er wordt naar gestreefd gebruik te maken van moderne communicatiemiddelen, waarbij de nieuwste inzichten op het gebied van marketing en PR ingezet worden.

Welke doelgroepen willen we bereiken?

a. interne doelgroepen:

- Gemeenteleden

Door het ontwikkelen van communicatiemiddelen zodat de verbondenheid met de Westerkerk vergroot wordt of tot stand gebracht wordt. Daarbij kunnen kerkdiensten online in de toekomst een rol gaan spelen.

- Vrijwilligers, inclusief leden Westerkerkkoor en Cappella

Ook in de komende periode zal gebruik gemaakt worden van alle ter beschikking staande communicatiemiddelen om gemeenteleden en anderen enthousiast maken om zich als vrijwilliger in te gaan zetten.

b. doelgroepen extern

- (Potentiële)huurders kerk, inclusief huurders pothuizen;

- Mogelijke bezoekers van het kerkgebouw, zoals buurtbewoners en toeristen;

- Bezoekers van de 'evenementen' in de kerk (concerten/lezingen).

30

De verschillende doelgroepen externen hebben ieder een eigen karakter en dienen verschillend benaderd te worden. Het gaat daarbij om:

- leden van andere kerkelijke gemeenten in Nederland;

- buurtbewoners, overige Amsterdammers en andere bewoners van Nederland;

- buitenlandse toeristen die Amsterdam bezoeken.

De *pr-groep* ontwikkelt communicatieactiviteiten die de PR visie van de Westerkerk ondersteunen.

Middelen/frequentie

Tal van communicatiemiddelen kunnen worden ingezet, zoals:

- Het eigen blad van de Westerkerkgemeente *Tref*. Dit verschijnt 10 keer per jaar en is zowel op papier als online beschikbaar;

- Informatie op de achterzijde van de liturgie: 60 keer per jaar;

- Preken, deze zijn online beschikbaar en op cd te verkrijgen;

- Informatieboekje *Wegwijs in de Wester*;

- Posters en informatieborden torenportaal/kerk/ramen Prinsengrachtzijde en het prikbord in de grote zaal – ook flyers zijn bruikbaar;

- De website van de Westerkerk, die voortdurend actueel gehouden wordt;

- Het blad van de PKA: Kerk in Mokum;

De Westerkerk maakt gebruik van *social media*:

Facebook: Westerkerk; Twitter: @Westerkerk1, LinkedIn: Westerkerk Amsterdam en Instagram: westerkerkamsterdam

Naarmate de afstand tot de Westerkerk groter wordt zijn we meer aangewezen op gratis publiciteit. Daarvoor is het belangrijk om te beschikken over perslijsten, waarbij persoonlijk contact is met de ontvangende journalist en berichten verstuurd worden op basis van relevantie voor de ontvanger/het medium.

Gebruik kan worden gemaakt van gedrukte media (buurtkranten, landelijke en regionale dagbladen; gratis dagbladen en special interestbladen, zoals bijvoorbeeld De Orgelvriend), landelijke, plaatselijke en regionale radio en tv-zenders.

Ook zou informatiemateriaal verspreid kunnen worden bij hotels en kan wellicht gebruik gemaakt worden van de mogelijkheden van het Amsterdam Uitbureau.

Bijlage 4

De kerkenraad van de Westerkerkgemeente

per januari 2017

Fokkelien Oosterwijk	predikant
Jeroen Kramer	voorzitter
Marian Jaspers-Fayer	ouderling-kerkmuziek, vicevoorzitter
Rein Niesing	ouderling, scriba
Peter Snoeker	ouderling-kerkrentmeester, penningmeester
Pauline van Riessen	pastoraal ouderling
Kees van Grootheest	pastoraal ouderling
Mariëlle Veerman	jeugdouderling
Bart-Jan Bos	ouderling-kerkrentmeester
Jan Lassche	diaken
Truus Popma	diaken
Eline Minnaar	diaken
Jan Hesseling	diaken

en verder: Teun Hoeve is kerkrentmeester-bouwtechnische zaken

Jos van der Kooy is cantor-organist van de Westerkerk

Cristina Pumplun is vicaris

Ruud Jongbloed is koster-beheerder

Elka Bak is bureaucoördinator